Tudástár

A VADÁSZATBAN ARANYSZABÁLY, HOGY SOHASEM SZÉGYEN KÉRDEZNI, FŐLEG, HA AZ EMBER SOKAT LÁTOTT SZAKEMBEREKET FAGGAT, ÍGY GYARAPÍTHATJUK AZ EGYES VADFAJOKKAL KAPCSOLATOS SZAKMAI TUDÁSTÁRUNKAT. EZT A PÉLDÁT KÖVETTÜK MI MAGUNK IS A DÁMVADÁSZTATÁSSAL KAPCSOLATBAN, A GYULAJ ZRT. TAMÁSI ERDÉSZETÉNÉL DOLGOZÓ SZAKEMBEREK SEGÍTSÉGÉVEL...

Palánki Gábor, erdészetvezető

- A barcogás során folyamatosan érkeznek vendégek az erdészethez. Milyen szempontok szerint rendeli a kísérőket az egyes bérvadászokhoz?

- A helyi szakemberek kiválasztásához igyekszünk minden fontos szempontot figyelembe venni. A nyelvterületnél égetőbb kérdés az elvárt agancsméret, továbbá, hogy a vendég milyen módon tud vadászni, például képes-e hosszabban cserkelni vagy sem? Van-e valamilyen különös óhaja, elvárása, problémája? Úgy vélem, csak a kísérőkkel egyeztetve lehet jó döntéseket hozni, mert az aktuális lehetőségekkel mindig ők vannak tisztában, és ez napról-napra változhat is.

- Van olyan visszajáró vendégük, aki kifejezetten kötődik egy-egy kísérőhöz?

- Ha a visszatérő vendégünk ugyanazt a kísérőt kéri, akkor azzal fog kimenni, akivel korábban is vadászott. Szerintem ennek az oka egyfajta bizalom, amelyet a közös siker alapoz meg, de természetesen lehet egyéni szimpátián alapuló kérés is.

- Gyakran előfordul, hogy kényszerűségből kísérőt kell cserélni?

- Kísérőt csak akkor cserélünk, ha a vendég esélyeit ezzel javítani tudjuk. Például, ha egy területrészen a barcogás intenzívebb és a vendég még nem volt eredményes, úgy igyekszünk átirányítani erre a területrészre. Természetes, hogy ilyenkor kísérőt is váltunk, hiszen így a vendég azzal vadászhat, aki az adott területrészt a legjobban ismeri. A vadászok kérésére szinte soha nem kellett még másik kísérőt adnunk, azért csak szinte, mert az elmúlt tíz évből egyetlen ilyen esetre azért emlékszem...

- Mitől függ a vadászati mód kiválasztása?

- A vadászati módról minden esetben a kísérőnek kell döntenie, egyetlen szempont alapján: a vendég igényeit és képességeit is figyelembe véve a legeredményesebb lehetőséget kell válassza.

- Ön szerint milyen kvalitásokkal rendelkezik az ideális kísérő?

- A magas szintű szakmai felkészültségen túl fontos, hogy tudjon és akarjon is kommunikálni a vendéggel. Ez nemcsak nyelvismeretet jelent, hanem azt is, hogy a vadászt igyekezzen igényeinek, egyéniségének megfelelően információval ellátni, vagy éppen csöndben maradni. Természetes elvárás az udvariasság és időnként elkél a határozottság is. Alapvető a tiszta, rendezett megjelenés és a pontosság.

FOTÓ: TURÓCZI ANETT

-Mikor kezdődnek el barcogás előtt a munkálatok, és miként ütemezik ezeket?

- A barcogásra való felkészülés már a nyár folyamán elkezdődik. Ilyenkor pótoljuk, cseréljük a régi leseket, leskosarakat. A barcogóhelyeken a cserkelőutak takarítására már inkább szeptemberben kerül sor és napi feladatot jelent a barcogás végéig a folyamatosan hulló lomb miatt. Ahol szükséges, ott javítjuk az utakat is, lezúzzuk a növényzetet. Természetesen a vadászház személyzete is felkészül a vendégek fogadására, ellátására.

- Átlagosan hány napot szán egy vendég a dámbika elejtésére?

- A vendégek általában három-négy napra érkeznek hozzánk, és ez idő alatt jellemzően eredményesek is szoktak lenni.

- Gyulajról köztudott, hogy fogadnak kerekesszékes és elöltöltős puskával érkező vadászokat is. Íjászokkal szintén foglalkoznak? Mennyiben igényel más felkészülést a kerekesszékes, az elöltöltős puskás és az íjász vendég vadásztatása?

- Íjászokat nem fogadunk, bár volt már ilyen próbálkozásunk is. A mi esetünkben az íjászok vadásztatása nem tűnt kellően eredményesnek a felhasznált időhöz és a lekötött kapacitásokhoz viszonyítva. Az elöltöltős vendég esetén egyetlen probléma a kisebb lőtávolság, ám külön felkészülést nem igényel. A kerekesszékes vadászoknál a leskosár megközelíthetőségéről kell gondoskodnunk és fel kell készíteni a terepjárót a vendég szállítására.

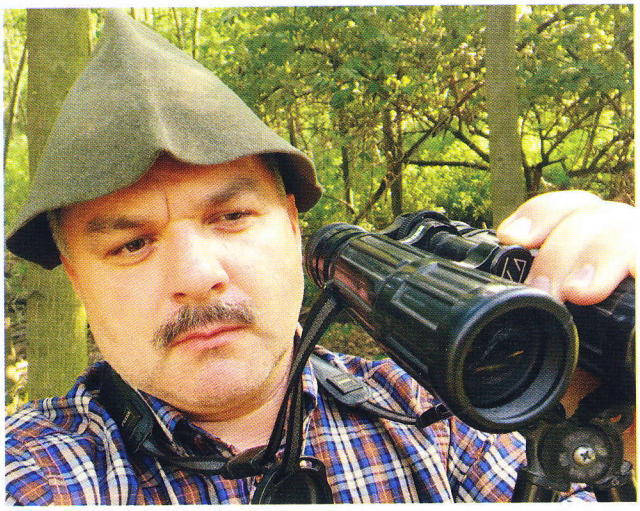

Király Attila, kerületvezető vadász

- Ha sebez a vendég, akkor mi alapján dönt az utánkeresés miként jéről? Kísérőként például visz-e magával puskát, avagy bízik annyira a vendégben, hogy ő majd megadja a vadnak a kegyelemlövést?

- Többféle választ lehetne adni erre a kérdésre a vadászterülettől, az elejteni kívánt vadtól függően, és mindegyik helytálló lehetne. Mivel az én esetemben Gyulajról van szó - és általában a dámról -, így a válaszom is a területhez és a vadhoz igazodik. Vérebekkel rendelkezem, ezért kicsit szélesebb körben válogathatok a lehetséges megoldások közül. Soha nem engedek el egy sebzett vadat sem egy utánkeresés reményében, amelyet szintén szívesen végzek, csakúgy, mint magát a vadásztatást.Van a dámnak egy tulajdonsága: sebzetten jó esetben egyszer megvárja az embert, és akkor lehetőség nyílhat egy újabb lövés leadására. A terület jellegéből adódik, hogy messze ellátni az erdeinkben a lombkorona alatt. Ez egy lehetőség, amivel viszont fedett terület esetében nem szoktam élni. Idekapcsolódik, hogy a sebzett dám kevés vért ad, és felugrasztva feladja a leckét a keresés során. Egyébként ritkán viszek magammal puskát, mert úgy gondolom, hogy egy szolgáltatást végzek, amelynek a lényege, hogy az általam kísért vadász maradéktalanul elégedett legyen. Ilyenkor felmerülhetne a vendégemben a kérdés: miért hozott ő is puskát? Bele fog lőni a vadamba, ha nem jól találom el? Bevallom, hogy ez a mentalitás nekem sem tetszene! Nem egy veszélyes vadra vadászunk, ahol esetleg emberéleteket kellene menteni, egy vadkan esetében már más lenne a válaszom. A kegyelemlövést is minden esetben átengedem a vadászvendégnek, hisz az is a vadászat része, ami azért is fontos, mert ha sikerrel jár, feledteti vele az első lövése pontatlanságát. Ehhez a kérdéshez tartozik az is, hogy elég a kísért vadász puskáját folyamatos kontroll alatt tartanom. Figyelek rá, hogy biztonságosan hordja-e magával; és én sem vagyok tévedhetetlen, ha az enyém is nálam lenne.

- Mennyire szokta „tipizálni" a vendégeket? Például életkor, avagy testi adottságok alapján? Befolyásolják ezek a faktorok, hogy milyen stratégiával vadásznak majd?

- Kár, hogy a lottószámokat nem találom el úgy előre, mint azt, ami történni fog az esetek többségében. Itt nem csak a negatívumokra kell gondolni. Figyelnem is kell az illető vadász képességeire, és úgy kell alakítanom a vadászat menetét. Ez mindenki érdeke!

- Mennyire ismeri ki előzetesen a vendéget?

- A vadászat megkezdése előtt röviden ismertetem a terveimet és hamar kiderül, hogy közös-e az elképzelésünk.Van olyan eset, amikor rövid idő áll rendelkezésemre képet kapni a másikról, és ez a vadászvendég szempontjából is hasonló lehet, talán ezért is alakulnak ki életre szóló párosok, kísérő és vendégvadász esetében. Összeszokva sokkal eredményesebb lehet a vadászat. Szorgalmazni szoktam a próbalövést, de az esetek többségében nem igénylik, mert sokan már otthon lekontrol-

lálják a puskájukat. A vadászterületre való kiutazás közben az általános kérdések elhangzanak a magam, és vendégem részéről is. Ha több napot töltünk együtt, értelemszerűen szinte mindent megtudunk egymásról, ami fontos lehet.

- Milyenek a dám érzékszervei? A hallására, látására avagy a szaglására támaszkodik elsősorban. Csak jó széllel lehet becserkelni?

- A dám látását emelném ki elsősorban. Felismeri az ember formáját, alakját. Sokkal érzékenyebb, mint egy gímszarvas. Természetesen a jó szélirány a dám esetében ugyanolyan fontos, mint bármely vadfajnál.

- Leggyakrabban milyen kaliberű puskával vadásznak a vadászvendégek? Ön melyiket tartja a legideálisabbnak? Igaz-e, hogy puha vad a dám?

- Anatómiailag a bendő egy kicsit előrébb nyúlik a mellüreg felé, ezért egy jónak tűnő lapocka mögötti lövést gyakran követ egy kegyelemlövés. Ugyan végzetes találat éri a testet, de még jó ideig képes vele életben maradni, és akár a közeledésünkre felugrani. Általában a jól ismert középkaliberekkel, illetve a manapság elterjedt magnumokkal érkeznek hozzánk a dámra vadászni szándékozó vendégeink. Fontosnak tartom, hogy azért a 6,5 millimétert haladja meg a kaliber, de legalább olyan kardinális kérdés - bármilyen kalibert is említenénk - a töltet és a lövedék harmóniája, ugyanis a dám nem „puha vad"! Vannak olyan vadászok, akik direkt vékony kalibert használnak a vadászatára, mondván: elég az is! Sok meglepett arcot láttam már, amikor a viszonylag jól meglőtt lapátos faképnél hagyott bennünket...

FOTÓ: TURÓCZI ANETT

Poszpis Péter, kerületvezető vadász

- Mi az ideális lőtávolság barcogásban? Miként dönti el, hogy az adott lőpozíció megfelelő-e vagy sem?

- Az ideális lőtávolság a barcogóhely fedettségétől, a domborzati viszonyoktól és a kiszemelt bika biztonságos megközelíthetőségétől függ, ami 150 méterig terjedhet, efölött már kockázatos a lövés kimenetele, amit egy vadász, illetőleg vadásztató sem engedhet meg magának. A bizonytalanabb kezű vendégeket nyugtatni és biztatni kell, de a legfontosabb, hogy megteremtsünk számára minden körülményt, ami a vad terítékre hozását elősegíti, gondolok itt például a letakarított cserkelő utakra és a kényelmes lesekre.

- Ön szerint melyik vadászati mód a legeredményesebb?

- A dámbikák vadászata erős helytartó tulajdonságuk miatt könnyen megoldható a megfigyelt területrészeken. A barcogás közepe felé leskosárból, magaslesről, illetőleg cserkelve lehet a legsikeresebben vadászni.

- Melyik napszakban eredményesebb a dámbika-vadászat?

- Hajnalban és este lehet a legeredményesebben vadászni, de a javabarcogásban a bikák pár napig napközben is aktívak. Ilyenkor egyébként figyelmetlenebbek a bikák, és ha megsejtik a jelenlétünket, faképnél hagynak minket, de a barcogóteknőjüket egy óra elteltével újra elfoglalják.

- Mennyire ismerik úgy általában a vendégek a dámot?

- A faj ismerete változó. A bikák bírálata az összes többi agancsoshoz képest a legszubjektívebb, ezért sok tapasztalat kell a pontos kor- és agancstömeg megállapításhoz.

- Kísérőként mit tud tenni a vendég vadászlázának csillapítására?

- A vadászlázat folyamatos bátorítással meg lehet előzni, de ha már bekövetkezett, akkor jobb megvárni, míg elmúlik, mert van, aki annyira remeg, hogy biztosra lehet venni a hibázást, vagy rosszabb esetben a sebzést. A személyes tapasztalataim alapján igyekszem határozottan és hamar lövéshez juttatni a vendéget, akkor nincs ideje izgulni.

- Mennyire igénylik a vendégek a vadászszokások (végtisztesség, avatás, megjelenés) betartását?

- A hagyományok ápolása természetes dolog számunkra és a tradicionális szokásokat a vendégek is komolyan veszik, sőt igénylik is. Leginkább a német, osztrák és magyar nemzetiségű vadászoknak fontos a szokások fenntartása, de bármilyen nációból is érkezik a vendég, tiszteletben tartja az itteni vadászetikát.

Összeállította: Kókai Márton